

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ У МИТНІЙ СФЕРІ

<http://doi.org/>

© Подра О. П., Петришин Н. Я., 2022

Стаття присвячена дослідженню теоретичних засад управління ризиками у митній справі. Визначено етапи виникнення ризиків у процесі митної діяльності, зокрема ризики під час контролю доставки товарів, ризики що виникають під час митного контролю та митного оформлення доставки, ризики, які виявляються після факту митного оформлення, ризики під час митного аудиту. Досліджено основні завдання системи аналізу та керування ризиками, проаналізовано групи критеріїв ризику за певними ознаками. Виявлено причини, які вказують на необхідність удосконалення митного оформлення товарів, які відносяться до груп ризику для підприємств, а також розроблено заходи нейтралізації груп ризиків. Ключові слова: ризик, митний ризик, система управління ризиками, критерій ризику.

Постановка проблеми

В умовах лібералізації та відкритості ринків все більше уваги приділяється необхідності створення ефективної системи управління ризиками у митній сфері, яка, з одного боку, здатна забезпечити належне функціонування митної служби та дотримання законодавства у сфері митної справи, а з іншої – зменшення кількості та частоти затримок під час митного оформлення товарів на митниці, підвищення зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Якісна процедура управління ризиками здатна забезпечити високий рівень контролю митного оформлення на тих ділянках, де ризик його виникнення найбільший.

Актуальність дослідження

Особливості митної справи в Україні характеризуються наявністю різноманітних ризиків, зокрема, найбільш вагомими є ризики, пов'язані зі зменшенням митних платежів унаслідок зниження митної вартості товарів суб'єктами ЗЕД під час імпорту, або через неправильну класифікацію, дотриманням заходів нетарифного регулювання тощо. Саме тому виникає необхідність удосконалення процедури митного оформлення товарів групи ризику та розробки рекомендацій щодо їх нейтралізації.

Формулювання мети та завдань статті

Мета цього дослідження полягає у розкритті та визначенні теоретичних основ управління ризиками в митній сфері, визначенні етапів виникнення ризиків в процесі митної діяльності, аналізуванні завдань системи управління ризиками, дослідженні причин, які вказують на необхідність удосконалення митного оформлення товарів, які відносяться до груп ризику для підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідження проблем управління ризиками у митній сфері є актуальним та своєчасним, про що свідчать численні наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, наявність національних та міжнародних нормативних документів, в яких обґрунтовано поняття «ризик» щодо митної справи. Зокрема, ризикам зовнішньоекономічної діяльності присвячені праці В. Вітлінського [1], П. Пашко [2], С. Терещенка [3–4], П. Пісного [5], М. Ковальової [6–7]. Питання митного аудиту висвітлені в працях С. Крухмальова [8], Т. Єдинака [9], Б. Усача [10], І. Співака [11], М. Білухи [12] та ін.

Водночас, вітчизняні науковці по-різному тлумачать поняття управління ризиками у митній справі. Так, П. Пісною [5] під управлінням митними ризиками розуміє циклічний процес, який передбачає аналіз, оцінку ризику – формування профілю ризику – застосування профілю – моніторинг результатів застосування профілю – відповідний аналіз та реагування на зворотній зв'язок від роботи системи. С. Терещенко [4] під системою управління митними ризиками розуміє систему, яка дозволяє виявити, оцінити та адекватно застосувати форми митного контролю щодо запобігання або мінімізації ризиків. Однак, незважаючи на існуючі наукові доробки з досліджуваної тематики варто зауважити, що в умовах активізації євроінтеграційних процесів, які відбуваються в нашій країні, розширення зовнішньоекономічної діяльності та зростання прагнення українських товаровиробників виходити на зовнішні ринки питання ризиків у митній сфері вимагають подальшого дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження

Ризик – це явище, яке може виникнути практично у будь-якому виді ділової активності. Під ризиком прийнято розуміти ймовірність небезпеки втрати ресурсів чи недоодержання доходів, порівняно із варіантом раціонального використання ресурсів. У митній сфері найчастіше ризики виникають при декларуванні товарів у відповідні режими – це дає змогу зменшити ставки мита або забезпечити звільнення від оподаткування; при декларуванні недостовірного коду товару згідно з УКТЗЕД, що також є спробою ухилення від оподаткування. Крім того, джерелом ризику може бути транспортний засіб, що перевозить товар, і перевізник, який є відповідальною особою за перевезення товару від продавця до покупця. Прийнято виділяти чотири етапи виникнення ризиків у процесі митної діяльності:

- ризики під час контролю доставки товарів – ризик недоставлення вантажу/товару до митного кордону країни (пункту пропуску) або від пункту пропуску до митниці чи до митниці;
- ризики що виникають під час митного контролю та митного оформлення доставки, пов'язані із необхідністю здійснення документального контролю – виявлення ризиків неправильного визначення коду товару, країни походження, неповноти кількісних і вартісних показників та ін.; здійснення контролю за дотриманням заходів нетарифного регулювання, зокрема заборон та обмежень, беруться до уваги ризики ввезення заборонених товарів чи культурних цінностей, товарів які імпортуються з порушенням прав інтелектуальної власності, наркотичних та психотропних речовин тощо; здійснення валютного контролю – виявлення ризиків пов'язаних із неправильним визначенням митної вартості і, як наслідок, можливістю ухилитися від повної сплати митних платежів, оскільки митна вартість є базою для нарахування мита, митних зборів, акцизного збору, ПДВ; здійснення контролю митних платежів – виявлення ризиків, пов'язаних із правильним нарахуванням митних платежів, фактичним надходженням коштів, перевіряється податкова заборгованість у суб'єкта ЗЕД, і якщо в процесі перевірки вона підтверджується, то в такому разі унеможливується застосування спрощеного митного оформлення, а суб'єкт ЗЕД потрапляє до «чорного» списку;
- ризики, які виявляються після факту митного оформлення, оскільки деякі дані неможливо перевірити під час митного оформлення, наприклад, ризик невиконання зобов'язання переробки давальницької сировини;
- ризики під час митного аудиту [13, с. 164].

В Україні наказом Міністерства фінансів України від 31.07.2015 р. № 684 [14] затверджено Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю, з його допомогою забезпечується вибірковість митного контролю на основі застосування системи управління ризиками під час митного оформлення.

Основними завданнями системи аналізу та управління ризиками є:

- створення єдиного інформаційного простору, що забезпечує функціонування системи аналізу та керування ризиками;
- виявлення причин і умов, що сприяють митним правопорушенням;
- оцінка можливості шкоди у разі виникнення потенційних ризиків, а також шкоди від виявлення ризиків;
- запобігання ризиками або їх мінімізація, а також визначення необхідних ресурсів і розроблення пропозицій щодо їх оптимального розподілу;
- розробка і застосування методик оцінки ефективності вжитих заходів;
- оцінка ефективності заходів для аналізу та керування ризиками й коригування управлінських рішень;
- накопичення та аналіз інформації про результати застосування окремих форм митного контролю або їх сукупності, а також про причини та умови, що сприяють митним правопорушенням. [13, с. 169].

Л. Гуцаленко, У. Марчук, В. Фабіянська [13, с. 172] згрупували критерії ризику за певними ознаками, виділивши сім груп критеріїв ризику.

1. Група критеріїв ризику «А» включає товари групи «ризик», тобто такі товари, які переміщуються через митний кордон, і до яких виявлені ризики або існують потенційні ризики. Науковці включили до цієї групи п'ять ознак товарів групи «ризик» (А1–А5).

2. Група критеріїв ризику «Б» включає товари «прикриття», тобто такі товари, які з високою ймовірністю можуть декларуватися замість товарів групи «ризик», в межах цієї групи виділено три ознаки товарів (Б1–Б3).

3. Група критеріїв ризику «В» – країна походження товарів, містить дві ознаки товарів (В1–В2).

4. Група критеріїв ризику «Г» – контроль за митним оформленням, включає 16 ознак товарів (Г1–Г16), починаючи від товарів, які заявлені в одній ВМД але транспортуються в декількох транспортних засобах і завершуючи вантажами, які оформлюються як «спеціальна технічна та конструкторська документація» в митному режимі експорт.

5. Група критеріїв ризику «Г» – митна вартість товарів, включає дві ознаки товарів (Г1–Г2).

6. Група критеріїв ризику «Д» – митні платежі.

7. Група критеріїв ризику «Е» – особливості зовнішньоекономічної угоди, включає дев'ять ознак товарів (Е1–Е2).

Водночас, у наявності та функціонуванні ефективної системи управління ризиками під час митного контролю зацікавлені не лише митні органи, але й суб'єкти ЗЕД.

Головними причинами, які вказують на необхідність удосконалення митного оформлення товарів, які відносяться до груп ризику для підприємств, можна вважати такі:

- часті затримки при митному оформленні товарів на митниці через внесення в систему АСАУР товарів;
- необґрунтоване присвоєння коду з вищою ставкою мита, відмова митних органів визнати заявлений код товару та неврахування основних правил інтерпретації УКТ ЗЕД;
- підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- загроза зменшення лояльності клієнтів через нестабільність, пов'язану із постачанням товару;
- необхідність великої кількості додаткових документів при митному оформленні;
- часті випадки безпідставного коригування митної вартості товару.

Швидке та якісне митне оформлення є важливим для всіх підприємств, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю, адже надає безліч переваг для економічного та соціального розвитку. Саме тому виникає необхідність розроблення уніфікованої технології митного оформлення товарів групи ризику, здатної забезпечити належне функціонування та ведення зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві. Виникнення митних ризиків часто спричиняють великі затримки при митному оформленні і загрози для економічної безпеки зовнішньоекономічних операцій.

Сьогодні митниця під час митного контролю та оформлення володіє великим спектром інформації щодо сумнівних компаній, які мають високий ступінь ризику здійснення зовнішньоекономічних операцій. Особливо це стосується тих підприємств, які імпортують чи експортують товари груп «ризик» та «прикриття».

Для суб'єктів ЗЕД уніфікована технологія митного оформлення товарів групи ризику повинна передбачати такі етапи:

1. Формування мети і завдань технології митного оформлення товарів груп ризику, а також призначення відповідальних осіб за її реалізацію.
2. Розробка, документальне закріплення процесу митного оформлення товарів груп ризику.
3. Аналіз груп ризиків.
4. Розроблення заходів нейтралізації на групи ризиків.
5. Вибір оптимальної технології митного оформлення товарів груп ризику та контроль основних етапів процесу.

Важливим елементом технології митного оформлення товарів груп ризику є організаційне забезпечення, суть якого в організації процесу, зокрема розподіл етапів для забезпечення найкращого результату. Для організування успішного митного обслуговування підприємства необхідно провести наступні дії, а саме:

- визначити коло осіб, які будуть реалізовувати митні операції;
- окреслити та розподілити між відповідальними особами функції, посадові повноваження та сфери відповідальності за реалізацію операцій з митного обслуговування;
- створити механізм взаємодії та взаємозв'язків між відповідальними особами кожного суб'єкта митного обслуговування.

Кожне підприємство, яке здійснює зовнішньоекономічну діяльність прагне здійснювати її ефективно, особливо, якщо це стосується зовнішньоекономічних операцій, пов'язаних з імпортом товарів груп ризику. Зрозуміло, що кожна зовнішньоекономічна операція повинна супроводжуватись митним обслуговуванням, що в основному ґрунтується на митному оформленні товарів, які переміщуються через митний кордон країни. Крім того, перед митним оформленням має бути спеціальна підготовка, що являє собою збір належного документально-інформаційного забезпечення.

З огляду на існуючі ознаки групування критеріїв ризику можна запропонувати рекомендовані заходи їх нейтралізації для підприємств (табл. 1) [13, с. 172] .

Підприємства не можуть впливати на швидкість митного оформлення, проте систематизація дій при зборі пакету документів допоможе вчасно реагувати на зауваження, якщо під час виконання митних формальностей такі виникнуть. Крім цього, розроблення сіткового графіку дає змогу паралельно розмитнювати товари, пришвидшує час збору та формування документів. Тобто, підприємства можуть впливати тільки на ті аспекти розмитнення, які залежать прямо від них чи їхніх партнерів.

Варто також додати, що інформація про виокремлення певних індикаторів митних ризиків, а також профілів ризиків немає в доступі для широкого загалу користувачів, тому для підприємств необхідно брати до уваги специфіку їхньої діяльності, специфіку діяльності потенційних та фактичних контрагентів та розробляти свій перелік індикаторів, які будуть використовуватись ними тільки у сфері зовнішньоекономічної діяльності для прийняття різних управлінських рішень. Це забезпечить можливість зменшити число сумнівних операцій, пришвидшити процедури митного оформлення товарів груп ризику та, звичайно, налагодити ефективну взаємодію, зокрема з митними органами.

Групи ризиків, які виникають на підприємствах та рекомендовані заходи їх нейтралізації

Групи ризиків	Опис товарів групи ризиків	Рекомендовані заходи нейтралізації групи ризиків
Товари групи «прикриття»	1. Товари, до яких застосовуються низькі ставки мита, і товари, щодо яких застосовуються ставки мита менші від ставок мита, що застосовуються до товарів, які класифікуються в тій же товарній позиції та/або за своїми характеристиками і зовнішнім виглядом відносяться до них. 2. Товари, які звільняються від сплати податків і зборів відповідно до законодавства України. 3. Товари, об'єми ввезення яких за даними митної статистики України значно перевищують об'єми їх вивезення за даними митних статистик країн-контрагентів.	Якісна підготовка документів, що дають право на отримання пільг в оподаткуванні; виконання тарифного та нетарифного регулювання; отримання дозволу на здійснення ЗЕД, укладання договорів; отримання відповідних ліцензій тощо.
Контроль за митним оформленням	1. Товари, щодо яких нормативно-правовими актами встановлено місця їх переміщення через митний кордон України або місця їх митного оформлення. 2. Пред'явлення товарів для митного оформлення в митний орган, відмінний від митного органу призначення, зазначеного в документі контролю за доставкою товарів або книжці МДП. 3. У представлених декларантом документах містяться неповні та/або суперечливі відомості, які викликають сумніви в їх достовірності. 4. Декларування товарів, віднесених нормативно-правовими актами Держмитслужби України до товарів груп «ризик» або «прикриття».	Взаємодія суб'єктів ЗЕД у процесі підготовки митного оформлення та поетапне планування підготовки до митного оформлення. Обумовлення у контракті обов'язкового надання акту торгово-промислової палати, як незалежного підтвердження виникнення непередбачених обставин та закладення контрагентами способів та методів можливого урегулювання проблем, що виникли.
Митна вартість товарів	1. Заявлена митна вартість товарів значно відрізняється від ціни ідентичних чи подібних (аналогічних) товарів при їх ввезенні на митну територію України. 2. Заявлена фактурна та відповідно митна вартість товарів значно завищена при їх вивезенні за межі митної території України.	Якісна підготовка документів, що використовуються для визначення митної вартості товару (банківські платіжні документи, відповідна бухгалтерська документація, каталоги, специфікації, прейскуранти, прас-листи, калькуляція фірми-виробника, інформація зовнішньоекономічних та біржових організацій, висновки спеціалізованих експертних організацій і т. д.) – у випадку необхідності підтвердження таких відомостей.

Висновки та перспективи подальших досліджень

У процесі проведеного дослідження було проаналізовано поняття ризик, визначено етапи виникнення ризиків в процесі митної діяльності, зокрема ризики під час контролю доставки товарів, ризики що виникають під час митного контролю та митного оформлення доставки, ризики, які виявляються після факту митного оформлення, ризики під час митного аудиту. Досліджено завдання системи аналізу та керування ризиками, проаналізовано критерії ризику за певними ознаками, а також запропоновано рекомендовані заходи нейтралізації групи ризиків, які необхідно реалізовувати на підприємствах.

Перспективи подальших досліджень

Перспективою подальших досліджень є пошук нових напрямів удосконалення митного оформлення товарів, які належать до груп ризику в умовах здійснення зовнішньоекономічних операцій та динамічності зовнішнього середовища.

Список літератури

1. Вітлінський В., Маханець Л. (2008). Ризикологія зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. К.: КНЕУ.
2. Пашко П. В. (2015). Митна безпека (теорія, методологія та практичні рекомендації) : моногр. Одеса: АТ «ПЛАСКЕ».
3. Терещенко С. С. (2010). Концептуальні основи ризик-менеджменту у галузі митної справи. *Митний брокер*, № 5. С. 55–86.
4. Терещенко С., Галько В. (2010). Правова основа формування системи аналізу ризиків як інструменту вдосконалення технології здійснення митних процедур. *Митна безпека. Серія «Право»*, 2, 26–36
5. Пісной П. (2013). Державна митна служба України на шляху аналізу та управління митними ризиками. *Ефективність державного управління*, 18/19, 344–353.
6. Ковальова М. Л. (2020). Основи системи управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності. *Науковий економічний журнал «Інтелект XXI»*. № 2, 166–169.
7. Ковальова М. Л. (2021). Особливості системи управління митними ризиками: світовий та український досвід. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*, №35/2021, 42–46.
8. Крухмальов С. Б. Концепция проведения эффективного постаудит-контроля и внедрение упрощенной процедуру контроля таможенной стоимости. Доклад от 05.02.2014. URL: <http://rada.minrd.gov.ua/analitichni-materiali>.
9. Єдинак Т. С. (2008). Постмитний аудит як фактор забезпечення економічної безпеки країни: зарубіжний досвід та українська перспектива. *Вісник Академії митної служби України*, № 4. С. 70–76.
10. Усач Б. Ф. (2005). *Аудит за міжнародними стандартами*. К. : Знання.
11. Співак І. В. (2010). Технології митного контролю доцільно удосконалити. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*, № 2(6), 146–150.
12. Білуха М. Т. (2016). Митний контроль: організація і методологія. *Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право)*, № 1(64), 181–187.
13. Гуцаленко Л., Марчук У., Фабіянська В. (2018). Митний пост-аудит: навч. пос. К.: Центр учбової літератури.
14. Наказ Міністерства фінансів України від 31.07.2015 р. Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0882-12>.
15. Голинський Ю. О., Муляр В. В. (2018). Митна політика та її вплив на менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. *Молодий вчений*, № 10, 745–749.

Reference

1. Vitlinskyi V., Makhanets L. (2008). *Ryzykologhiia zovnishnoekonomichnoi diialnosti: navch. pos.*, [Riskology of foreign economic activity]. K.: KNEU (in Ukrainian).
2. Pashko P. V. (2015). *Mytna bezpeka (teoriia, metodolohiia ta praktychni rekomendatsii): monohrafiia*, [Customs security (theory, methodology and practical recommendations): monograph]. Odessa: AT «PLASKE» (in Ukrainian).
3. Tereshchenko S. S. (2010). Kontseptualni osnovy ryzyk-menedzhmentu u haluzi mytnoi spravy. [Conceptual bases of risk management in the field of customs]. *Mytnyi broker*, № 5. S. 55 –86 (in Ukrainian).
4. Tereshchenko S., Halko V. (2010). Pravova osnova formuvannia systemy analizu ryzykiv yak instrumentu vdoskonalennia tekhnolohii zdiisnennia mytnykh protsedur. [Legal basis for the formation of a risk analysis system as a tool for improving the technology of customs procedures]. *Mytna bezpeka. Seriia «Pravo»*, 2, 26–36 (in Ukrainian).
5. Pisnoi P. (2013). Derzhavna mytna sluzhba Ukrainy na shliakhu analizu ta upravlinnia mytnymy ryzykamy. [State Customs Service of Ukraine on the way of analysis and management of customs risks]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, 18/19, 344–353 (in Ukrainian).

6. Kovalova M. L. (2020). Osnovy systemy upravlinnia ryzykamy u zovnishnoekonomichnii diialnosti. [Fundamentals of risk management system in foreign economic activity]. *Naukovyi ekonomichnyi zhurnal «Intelekt KhKhI»*. № 2, 166–169 (in Ukrainian).
7. Kovalova M. L. (2021). Osoblyvosti systemy upravlinnia mytnymy ryzykamy: svitovy ta ukraïnskyi dosvid [Features of the customs risk management system: world and Ukrainian experience]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo»*, № 35/2021, 42–46 (in Ukrainian).
8. Krukmalov S. B. Kontseptsyia provedenyia efektyvnoho postaudyt-kontrolia y vnedrenye uproshchennoi protsedury kontrolia tamozhennoi stoymosti. [The concept of effective post-audit control and the introduction of a simplified customs value control procedure]. Doklad ot 05.02.2014. URL: <http://rada.minrd.gov.ua/> analitichni-materiali (in russian).
9. Iedynak T. S. (2008). Postmytnyi audyt yak faktor zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky krainy: zarubizhnyi dosvid ta ukraïnska perspektyva [Post-customs audit as a factor in ensuring the country's economic security: foreign experience and the Ukrainian perspective]. *Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy*, № 4. S. 70–76 (in Ukrainian).
10. Usach B. F. (2005). *Audyt za mizhnarodnymi standartamy [Audit according to international standards]*. K. : Znannia (in Ukrainian).
11. Spivak I. V. (2010). Tekhnolohii mytnoho kontroliu dotsilno udoskonalyty [Technologies of customs control should be improved]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskyi politekhnichnyi instytut»*, № 2(6), 146–150 (in Ukrainian).
12. Bilukha M. T. (2016). Mytnyi kontrol: orhanizatsiia i metodolohiia [Customs control: organization and methodology.]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu DPS Ukrainy (ekonomika, pravo)*, № 1(64), 181–187 (in Ukrainian).
13. Hutsalenko L., Marchuk U., Fabiianska V. (2018). *Mytnyi post-audyt : navch. pos [Customs post-audit: textbook]*. K.: Tsentri uchbovoi literatury (in Ukrainian).
14. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 31.07.2015 r. Pro zatverdzhennia Poriadku zdiisnennia analizu ta otsinky ryzykiv, rozroblennia i realizatsii zakhodiv z upravlinnia ryzykamy dlia vyznachennia form ta obsiahiv mytnoho kontroliu. [Order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 31.07.2015. On approval of the Procedure for risk analysis and assessment, development and implementation of risk management measures to determine the forms and scope of customs control]. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0882-12> (in Ukrainian).
15. Holynskyi Yu. O., Muliar V. V. (2018). Mytna polityka ta yii vplyv na menedzhment zovnishnoekonomichnoi diialnosti [customs policy and its impact on the management of foreign economic activity.]. *Molodyi vchenyi*, № 10. 745–749 (in Ukrainian).

O. P. Podra, N. Ya. Petryshyn
Lviv Polytechnic National University
Department of Foreign Trade and Customs

FEATURES OF RISK MANAGEMENT IN THE CUSTOMS SPHERE

© Podra O. P., Petryshyn N. Ya., 2022

The article is devoted to the study of theoretical principles of risk management in customs sphere. In the customs sphere, the most common risks arise when declaring goods in the appropriate regimes - this allows to reduce duty rates or provide exemptions from taxation; when declaring an unreliable product code according to the UKEA, which is also an attempt to evade taxation. In addition, the source of risk may be the vehicle carrying the goods and the carrier who is responsible for transporting the goods from seller to buyer.

The stages of occurrence of risks in the process of customs activity are determined, in particular risks during control of delivery of goods, risks arising during customs control and customs clearance of delivery, risks identified after customs clearance, risks during customs audit. The main tasks of the risk analysis and management system are to create a single information space that ensures the functioning of the risk analysis and management system, identifying the causes and conditions contributing to customs offenses, assessing the possibility of damage in case of potential risks and risks or minimiz-

ing them, as well as identifying the necessary resources and developing proposals for their optimal allocation, development and application of methods for assessing the effectiveness of measures taken, assessing the effectiveness of measures to analyze and manage risks and adjust management decisions.

The main reasons that indicate the need to improve the customs clearance of goods belonging to risk groups for enterprises can be considered frequent delays in customs clearance of goods at customs due to the introduction of goods in the ASUR system, unreasonable assignment of a code with a higher duty rate. goods and disregard for the basic rules of interpretation of UKG FEA, increase the efficiency of foreign economic activity of the enterprise. For subjects of foreign economic activity unified technology of customs clearance of goods at risk should include the following stages: formation of goals and objectives of technology of customs clearance of goods at risk, as well as appointment of persons responsible for its implementation, development, documentation of customs clearance of goods at risk risks, development of neutralization measures for risk groups, selection of the optimal technology of customs clearance of goods at risk and control of the main stages of the process.

Key words: risk, customs risk, risk management system, risk criteria.